

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 237/04-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. októbra 2004 v senáte zloženom z predsedu Eduarda Bárány a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka v konaní o sťažnosti Rudolfa Málíka – GEOTLAK, P., zastúpeného advokátom JUDr. J. S., Advokátska kancelária, Ž. n. H., vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 379/94 a postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cob 193/01 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Rudolfa Málíka – GEOTLAK na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 379/94 a postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cob 193/01 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 379/94 a Krajskému súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cob 193/01 p r i k a z u j e , aby konali bez zbytočných priet'ahov.

3. Rudolfovi Málíkovi – GEOTLAK p r i z n á v a finančné zadost'učinenie vo výške 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Prievidza p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Rudolfovi Málíkovi – GEOTLAK p r i z n á v a finančné zadost'učinenie vo výške 15 000 Sk (slovom pätnásťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Krajský súd v Trenčíne p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Okresný súd Prievidza j e p o v i n n ý nahradiť trovy konania Rudolfa Málíka – GEOTLAK vo výške 6 000 Sk (slovom šesťtisíc slovenských korún) a Krajský súd v Trenčíne j e p o v i n n ý nahradiť trovy konania Rudolfa Málíka – GEOTLAK vo výške 3 340 Sk (slovom tritisícristoštyridsať slovenských korún) na účet advokáta JUDr. J. S., Advokátska kancelária, Ž. n. H., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

6. Sťažnosti vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júna 2004 doručená sťažnosť Rudolfa Málíka – GEOTLAK, P. (ďalej aj „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. S., Advokátska kancelária, Ž. n. H., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 379/94 a postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní

vedenom pod sp. zn. 8 Cob 193/01 o zaplataenie 494 558 Sk z titulu bezdôvodného obohatenia a náhrady škody.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že žalobou z 15. apríla 1994 si uplatnil voči bývalému spoločníkovi konzorcia Ing. M. H. – STARP nárok na zaplataenie sumy 494 558 Sk s prísl. zahŕňajúcej podiel na zisku pri spoločnom podnikaní za kalendárny rok 1992 v sume 414 760 Sk a nárok na náhradu škody vo výške 79 798 Sk. Okresný súd o žalobe rozhodol rozsudkom č. k. 14 Cb 379/94-229 z 10. júla 2001. O odvolaní sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 8 Cob 193/01-248 z 28. augusta 2002 tak, že odvolacie konanie zastavil pre neodstránenie väd odvolania. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 1 Obdo 21/02 zo 17. marca 2003 zrušil uznesenie Krajského súdu v Trenčíne a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Podľa tvrdenia sťažovateľa odvtedy jeho prípad „spočíva“.

Porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí sťažovateľ v tom, že v predmetnej veci sa koná od roku 1994 a prieťahy v danej veci mu spôsobujú právnu neistotu tým, že vo veci nebolo ešte právoplatne rozhodnuté. Tieto skutočnosti sú dôvodom, pre ktorý si uplatňuje aj finančné zadosťučinenie, a to vo výške 1 000 000 Sk.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. základné ľudské právo sťažovateľa... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakotvené v Článku 48 ods. 2 ústavy a v Článku 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde v Prievidzi pod číslom 14 Cb 379/94.

2. základné ľudské právo sťažovateľa... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakotvené v Článku 48 ods. 2 ústavy a v Článku 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené v súdnom konaní vedenom na Krajskom súde v Trenčíne pod číslom 8 Cob 193/01.

3. Krajskému súdu v Trenčíne sa odníma súdny spis pod spisovou značkou 8 Cob 193/01 a táto vec sa prikazuje k odvolaciemu konaniu a rozhodnutiu bez zbytočných prieťahov buď Krajskému súdu v Banskej Bystrici, buď Krajskému súdu v Žiline alebo

Krajskému súdu v Nitre, keďže existujú vážne dôvody na zaujatosť Krajského súdu v Trenčíne a to už aj z pohľadu podanej sťažnosti.

4. sťažovateľovi... priznáva sa primerané finančné zadostučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej sume 1 000 000,00 Sk..., ktorú sumu je povinný rukou spoločnou a nerozdielnou zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia Okresný súd v Prievidzi a Krajský súd v Trenčíne.“

Ústavný súd 18. augusta 2004 predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a uznesením č. k. III. ÚS 237/04-9 z 18. augusta 2004 rozhodol o jej prijatí na ďalšie konanie.

Podľa § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde sa ústavný súd obrátil na predsedníčku okresného súdu so žiadosťou o zaslanie predmetného spisu a o vyjadrenie k prijatej sťažnosti. Predsedníčka okresného súdu vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 10. septembra 2004 uviedla, že spis sa nachádza na Krajskom súde v Trenčíne. Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti doručenom ústavnému súdu 1. októbra 2004 uviedla, že vec považuje za skutkovo zložitú vzhľadom na to, že bolo potrebné zabezpečiť znalecké dokazovanie z odboru účtovníctva a vo veci bolo nariadené aj kontrolné znalecké dokazovanie. Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla aj podrobný prehľad procesných úkonov okresného súdu. Podľa jej názoru nemožno konštatovať, že by prvostupňový súd zavinil prietahy v konaní. K dĺžke konania prispeli skutková zložitnosť prípadu, nutnosť znaleckého dokazovania, nedostatok znaleckých ústavov z príslušného odboru, nesúčinnosť odporcu, ktorú ovplyvnil aj jeho zdravotný stav, podanie námietky zaujatosti voči zákonnej sudkyni, ako aj podanie odvolania právnym zástupcom sťažovateľa, pričom toto odvolanie zdôvodňoval až na výzvu súdu.

Ústavný súd podaním z 31. augusta 2004 žiadal aj Krajský súd v Trenčíne o vyjadrenie k sťažnosti. Predseda Krajského súdu v Trenčíne vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 16. septembra 2004 uviedol stručný prehľad úkonov, ktoré

vykonal Krajský súd v Trenčíne, a vyslovil názor, že v konaní Krajského súdu v Trenčíne neboli žiadne prietahy a z toho dôvodu neboli ani porušené základné práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Predseda krajského súdu podaním doručeným ústavnému súdu 1. októbra 2004 oznámila, že netrvá na ústnom prejednaní podanej ústavnej sťažnosti. Predseda Krajského súdu v Trenčíne vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 16. septembra 2004 uviedol, že netrvá na ústnom prejednaní podanej ústavnej sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 8. októbra 2004 uviedol, že netrvá na ústnom prejednaní sťažnosti.

II.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre naplnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Účelom priznania práva podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

Pokiaľ ide o prvé kritérium zložitost' veci, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97) relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) veci, pričom na základe týchto hľadísk predmetné konanie žalobcu Rudolfa Málíka – GEOTLAK, P. (v konaní pred ústavným súdom s'ťažovateľa) proti žalovanému Ing. M. H. – STARP, B., o zaplatenie 494 558 Sk možno hodnotiť tak, že ide o vec, ktorá je z hľadiska dokazovania zložitá vzhľadom na nutnosť vykonania rozsiahleho znaleckého dokazovania z oblasti účtovníctva. Žalovanú sumu si žalobca uplatňuje proti žalovanému z titulu bezdôvodného obohatenia a náhrady škody, ktoré vznikli pri spoločnej podnikateľskej činnosti žalobcu a žalovaného na základe zmluvy o združení (vzniku konzorcia) z 1. augusta 1991 podľa vtedy platného Hospodárskeho zákonníka.

Pri kritériu správanie s'ťažovateľa v preskúmvanej veci ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali spôsobovaniu priet'ahov zo strany s'ťažovateľa.

Pokiaľ ide o tretie kritérium, a to postup okresného súdu, je potrebné uviesť, že ústavný súd sa zaoberal nielen tvrdeniami s'ťažovateľa, resp. jeho právneho zástupcu, ale aj celkovým priebehom predmetného konania.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 14 Cb 379/94 ústavný súd zistil, že boli vykonané tieto úkony:

Dňa 18. apríla 1994 bola okresnému súdu podaná žaloba.

Dňa 25. apríla 1994 bol žalobca vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 11. mája 1994 okresný súd vyzval žalovaného na zaslanie vyjadrenia k žalobe.

Dňa 11. mája 1994 bol zaplatený súdny poplatok.

Dňa 12. mája 1994 žalovaný zaslal okresnému súdu vyjadrenie k žalobe.

Dňa 30. mája 1994 bol daný pokyn kancelárii na pripojenie spisu sp. zn. 3 T 497/92 vo veci trestného stíhania Ing. M. H.

Dňa 4. júna 1994 bol nariadený termín pojednávania na 14. júl 1994.

Dňa 14. júla 1994 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).

Dňa 8. septembra 1994 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní). Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom ďalšieho dokazovania.

Dňa 20. septembra 1994 došlo okresnému súdu podanie právneho zástupcu žalobcu, v ktorom oznámil údaje o svedkovi, ktorého navrhol vypočuť.

Dňa 26. septembra 1994 bol určený termín pojednávania na 15. november 1994.

Dňa 15. novembra 1994 právny zástupca žalobcu ospravedlnil svoju neúčast' na vytýčenom pojednávaní.

Dňa 15. novembra 1994 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní okrem právneho zástupcu žalobcu).

Dňa 24. novembra 1994 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní). Na pojednávaní bol vyhlásený rozsudok č. k. 14 Cb 379/94-66, ktorým sa žaloba zamietla.

Dňa 19. decembra 1994 právny zástupca žalobcu podal odvolanie proti rozsudku.

Dňa 13. januára 1995 bol právny zástupca žalobcu vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie.

Dňa 16. februára 1995 právny zástupca žalobcu doplnil svoje odvolanie.

Dňa 17. februára 1995 bol spis predložený Krajskému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 22. januára 1997 bol okresnému súdu doručený spis sp. zn. 14 Cb 379/94. Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol rozsudkom sp. zn. 42 Cob 26/95 z 31. októbra 1996, ktorým sa rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec sa mu vrátila na ďalšie konanie.

Dňa 25. februára 1997 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).

Dňa 7. apríla 1997 navrhol právny zástupca žalobcu ďalší postup v konaní.

Dňa 10. apríla 1997 bol určený termín pojednávania na 6. máj 1997.

Dňa 6. mája 1997 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní). Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom znaleckého dokazovania.

Dňa 13. mája 1997 bolo okresnému súdu doručené podanie právneho zástupcu žalobcu, ktorým požiadal žalovaného o zaslanie účtovnej evidencie.

Dňa 19. mája 1997 okresný súd vyzval žalobcu a žalovaného na zaplatenie zálohy na znalecké dokazovanie.

Dňa 22. mája 1997 došlo okresnému súdu podanie právneho zástupcu žalobcu, ktorým požiadal okresný súd, aby žalovanému uložil povinnosť predložiť účtovnú dokumentáciu.

Dňa 28. mája 1997 právny zástupca žalobcu opäť požiadal okresný súd, aby žalovanému uložil povinnosť predložiť účtovnú dokumentáciu.

Dňa 4. júna 1997 bolo okresnému súdu doručené odvolanie právneho zástupcu žalobcu proti uzneseniu, ktorým okresný súd uložil povinnosť žalobcovi zaplatiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Dňa 23. júna 1997 bol Krajskému súdu v Trenčíne predložený spis na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 30. júna 1997 bol spis vrátený okresnému súdu ako predčasne predložený, pretože nebolo rozhodnuté o žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdneho poplatku.

Dňa 9. júla 1997 bol právny zástupca žalobcu vyzvaný na predloženie dokladu o majetkových pomeroch žalobcu.

Dňa 9. októbra 1997 požiadal sťažovateľ okresný súd, aby zakázal žalovanému skartovať účtovnú evidenciu za roky 1992 a 1993.

Dňa 13. novembra 1997 zaslal právny zástupca žalobcu okresnému súdu daňové priznanie žalobcu.

Dňa 17. novembra 1997 okresný súd vyzval žalovaného na predloženie dokumentácie o činnosti združenia.

Dňa 17. novembra 1997 okresný súd uznesením priznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 10. decembra 1997 bol uznesením ustanovený znalec.

Dňa 10. decembra 1997 bola okresnému súdu doručená dokumentácia žalovaného o činnosti združenia.

Dňa 6. februára 1998 okresný súd zaslal predmetný spis Okresnému súdu Martin s tým, aby vyzval znalca na prevzatie spisu.

Dňa 27. apríla 1998 znalkyňa z odboru ekonomiky informovala okresný súd, že znalecký posudok spolu s vyúčtovaním odmeny za jeho vypracovanie predložila Okresnému súdu Martin 26. marca 1998.

Dňa 30. apríla 1998 bol znalecký posudok zaslaný na vyjadrenie právnym zástupcom žalobcu a žalovaného a bol nariadený termín pojednávania na 26. máj 1998. Uznesením okresný súd určil odmenu znalkyne.

Dňa 25. mája 1998 bol termín pojednávania zrušený z dôvodu práceneschopnosti žalovaného.

Dňa 4. júna 1998 okresný súd vyzval právneho zástupcu žalovaného, aby oznámil, dokedy bude jeho klient práceneschopný.

Dňa 16. júna 1998 oznámil právny zástupca žalovaného, že jeho klient bol operovaný a práceneschopnosť bude trvať asi dva mesiace.

Dňa 24. júna 1998 bol určený termín pojednávania na 24. august 1998.

Dňa 18. augusta 1998 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného k znaleckému posudku.

Dňa 24. augusta 1998 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní). Pojednávanie bolo odročené za účelom nariadenia kontrolného znaleckého dokazovania.

Dňa 24. augusta 1998 okresný súd priznal žalobcovi oslobodenie od platenia zálohy na znalecké dokazovanie.

Dňa 7. septembra 1998 došlo okresnému súdu vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu.

Dňa 8. septembra 1998 došlo okresnému súdu podanie právneho zástupcu žalovaného, v ktorom formuloval otázky pre kontrolný znalecký posudok.

Dňa 28. septembra 1998 okresný súd vyzval Ekonomickú univerzitu v Bratislave na vyjadrenie, či patrí medzi ústavy špecializované na znaleckú činnosť.

Dňa 27. októbra 1998 okresný súd urgoval zaslanie odpovede na svoju výzvu z 28. septembra 1998.

Dňa 24. novembra 1998 bolo uznesením okresného súdu nariadené kontrolné znalecké dokazovanie.

Dňa 24. novembra 1998 okresný súd zaslal právnemu zástupcovi žalovaného podanie, v ktorom sa uvádza, že otázky, ktoré právny zástupca žalovaného navrhol, nie sú otázkami odbornými, ale právnymi.

Dňa 8. decembra 1998 došlo okresnému súdu vyjadrenie Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave, v ktorom sa uvádza, že nie je špecializovaná na znaleckú činnosť.

Dňa 11. januára 1999 okresný súd vyzval Inštitút controllingu, analýz a ohodnocovania majetku pri Centre ďalšieho vzdelávania Ekonomickej univerzity v Bratislave (ďalej len „Inštitút“ alebo „znalec“) na vyjadrenie, či je špecializovaným ústavom na znaleckú činnosť.

Dňa 4. februára 1999 okresný súd ustanovil Inštitút za znalca na vypracovanie kontrolného znaleckého posudku.

Dňa 6. júla 1999 znalec požiadal okresný súd o zaslanie dokladov potrebných na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 9. júla 1999 okresný súd vyzval právneho zástupcu žalobcu a žalovaného na predloženie dokladov.

Dňa 16. júla 1999 bolo okresnému súdu doručené podanie právneho zástupcu žalobcu, v ktorom sa uvádza, že požadované doklady nemá k dispozícii, pretože vedením účtovnej agendy bol poverený žalovaný.

Dňa 20. júla 1999 boli okresnému súdu doručené požadované doklady od žalovaného.

Dňa 21. júla 1999 boli znalcovi zaslané doklady na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 23. novembra 1999 bol okresnému súdu zaslaný kontrolný znalecký posudok.

Dňa 26. novembra 1999 okresný súd uznesením určil odmenu znalca za podanie kontrolného znaleckého posudku.

Dňa 26. novembra 1999 okresný súd uznesením vyzval právneho zástupcu žalovaného na úhradu doplatku zálohy na znalecký posudok.

Dňa 17. januára 2000 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní). Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom výsluchu znalca.

Dňa 17. januára 2000 došlo okresnému súdu vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného k znaleckému posudku.

Dňa 10. februára 2000 okresný súd urgoval právneho zástupcu žalobcu na zaslanie vyjadrenia ku kontrolnému znaleckému posudku.

Dňa 1. marca 2000 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu k znaleckému posudku.

Dňa 14. marca 2000 došlo okresnému súdu vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného.

Dňa 20. marca 2000 okresný súd určil termín pojednávania na 30. máj 2000 za účelom výsluchu znalca.

Dňa 30. mája 2000 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).

Dňa 7. júna 2000 okresný súd vyzval žalobcu, aby konkretizoval dôvody námietky zaujatosti voči predsedníčke senátu, ktorú predniesol na pojednávaní 30. mája 2000.

Dňa 13. júla 2000 okresný súd urgoval žalobcu a jeho právneho zástupcu pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty, aby doplnili dôvody námietky zaujatosti sudkyne.

Dňa 31. júla 2000 právny zástupca žalobcu doplnil dôvody námietky zaujatosti zákonnej sudkyne.

Dňa 4. augusta 2000 sa k námietke zaujatosti vyjadrila zákonná sudkyňa, ktorá vyslovila, že vo veci nie je zaujatá.

Dňa 4. septembra 2000 bol spis predložený Krajskému súdu v Trenčíne na rozhodnutie o námietke zaujatosti.

Dňa 10. januára 2001 rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 8 Ncob 8/00-204 o tom, že zákonná sudkyňa nie je zaujatá.

Dňa 19. januára 2001 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 23. januára 2001 okresný súd vyzval znalca na vyčíslenie odmeny za účasť na pojednávaní 30. mája 2000.

Dňa 5. februára 2001 znalec požiadal o zaslanie spisu na doplnenie znaleckého posudku.

Dňa 9. februára 2001 okresný súd zaslal žalobcovi špecifikáciu otázok, ohľadom ktorých mal byť doplnený znalecký posudok.

Dňa 9. februára 2001 okresný súd oznámil žalobcovi a jeho právnomu zástupcovi, že spis bol zaslaný znalcovi na doplnenie znaleckého dokazovania.

Dňa 21. februára 2001 bol Okresnému súdu Bratislava II doručený spis za účelom jeho prevzatia znalcom.

Dňa 9. apríla 2001 bol okresnému súdu doručený doplnok znaleckého posudku spolu s vyúčtovaním odmeny.

Dňa 27. apríla 2001 okresný súd požiadal znalca o vrátenie spisu.

Dňa 17. mája 2001 sa spis vrátil okresnému súdu.

Dňa 18. mája 2001 okresný súd priznal znalcovi odmenu za znalecký posudok.

Dňa 18. mája 2001 okresný súd zaslal doplnený znalecký posudok na vyjadrenie právnym zástupcom žalobcu a žalovaného.

Dňa 12. júna 2001 došlo okresnému súdu vyjadrenie žalovaného k doplnenému znaleckému posudku.

Dňa 20. júna 2001 okresný súd určil termín pojednávania na 3. júl 2001.

Dňa 3. júla 2001 sa uskutočnilo pojednávanie (prítomní boli právni zástupcovia účastníkov konania). Pojednávanie bolo odročené z dôvodu práceneschopnosti žalobcu.

Dňa 9. júla 2001 došlo okresnému súdu vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu k doplnenému znaleckému posudku.

Dňa 10. júla 2001 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní). Na pojednávaní bol vyhlásený rozsudok č. k. 14 Cb 379/94-229, ktorým sa návrh zamietol.

Dňa 12. septembra 2001 došlo okresnému súdu odvolanie právneho zástupcu žalobcu proti rozsudku prvostupňového súdu s tým, že dôvody doplní v lehote 15 dní z dôvodu nemožnosti stretnutia sa s klientom.

Dňa 18. septembra 2001 vyzval okresný súd právneho zástupcu žalobcu na doplnenie dôvodov odvolania v lehote 10 dní, inak konanie bude zastavené.

Dňa 10. októbra 2001 bolo odvolanie zaslané na vyjadrenie právnemu zástupcovi žalovaného.

Dňa 9. novembra 2001 okresný súd urgoval u právneho zástupcu žalovaného zaslanie vyjadrenia k odvolaniu.

Dňa 12. novembra 2001 došlo okresnému súdu vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného k odvolaniu.

Dňa 21. novembra 2001 bol spis predložený Krajskému súdu v Trenčíne na rozhodnutie o odvolaní žalobcu. V predkladacej správe bolo uvedené, že odvolanie bolo podané oneskorene.

Dňa 26. novembra 2001 Krajský súd v Trenčíne vrátil spis okresnému súdu, pretože spis bol predložený predčasne.

Dňa 30. novembra 2001 bol spis opätovne predložený Krajskému súdu v Trenčíne spolu s predkladacou správou na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 28. augusta 2002 bolo vydané uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8 Cob 193/01-248, ktorým odvolací súd odvolacie konanie zastavil z dôvodu, že žalobca neodstránil vady odvolania v lehote stanovenej súdom a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Dňa 16. septembra 2002 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 9. októbra 2002 bol do spisu založený úradný záznam. Na okresný súd sa dostavil právny zástupca žalobcu a po nahliadnutí do spisu bolo zistené, že jeho podanie z 5. októbra 2001 doručené súdu 8. októbra 2001 sa v spise nenachádza. Fotokópia tohto podania bola pri nahliadnutí do spisu založená do spisu. Vychádzajúc z obsahu spisu (č. l. 241) možno konštatovať, že vyjadrenie k odvolaniu bolo podané, pracovníčka súdu ho však doručila na pokyn sudcu (č. l. 241 spisu) právnenému zástupcovi žalovaného na vyjadrenie a jeho kópiu do spisu nezaložila. Vyplýva to aj z doručienky založenej v spise pod č. l. 241. Vo veci chce právny zástupca žalobcu podať odvolanie.

Dňa 10. októbra 2002 došlo okresnému súdu podanie žalobcu, ktoré adresoval Krajskému súdu v Trenčíne, v ktorom žiadal o kópiu zápisnice z pojednávania 28. augusta 2002, na ktorom bolo vydané uznesenie č. k. 8 Cob 193/01-248.

Dňa 22. októbra 2002 došlo okresnému súdu podanie žalobcu, v ktorom sa pýta, ako je možné, že zo spisu zmizol jeho list, ktorým doplnil dôvody odvolania.

Dňa 22. októbra 2002 došlo okresnému súdu dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8 Cob 193/01-248 z 28. augusta 2002.

Dňa 24. októbra 2002 okresný súd zaslal dovolanie na vyjadrenie právnenému zástupcovi žalovaného.

Dňa 6. novembra 2002 došlo okresnému súdu vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného k dovolaniu.

Dňa 7. novembra 2002 Krajský súd v Trenčíne zaslal okresnému súdu podanie z 25. októbra 2002, ktorého prílohou je list žalobcu, ktorým žiada o vrátenie kolkovej známky v hodnote 50 Sk z dôvodu nevybavenia jeho žiadosti z 1. októbra 2002.

Dňa 12. novembra 2002 došla okresnému súdu žiadosť Krajskej prokuratúry v Trenčíne o zapožičanie spisu za účelom jeho preskúmania, či neprichádza do úvahy postup podľa § 243e Občianskeho súdneho poriadku.

Dňa 12. novembra 2002 okresný súd zaslal Krajskej prokuratúre v Trenčíne list, v ktorom sa uvádza, že spis nie je možné predložiť vzhľadom na to, že žalobca podal dovolanie a spis je potrebné predložiť najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní žalobcu.

Dňa 12. novembra 2002 bolo vydané uznesenie, ktorým okresný súd rozhodol o vrátení súdneho poplatku vo výške 50 Sk žalobcovi.

Dňa 12. novembra 2002 okresný súd oznámil právnym zástupcom žalobcu a žalovaného, že spis bol postúpený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní.

Dňa 21. novembra 2002 bol spis predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 28. augusta 2002 č. k. 8 Cob 193/01-248.

Dňa 10. decembra 2003 najvyšší súd oznámil účastníkom, že rozsudok bude vyhlásený 17. decembra 2003.

Dňa 17. decembra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie. Bol vyhlásený rozsudok sp. zn. 1 Obdo 21/02, ktorým sa uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8 Cob 193/01-248 z 28. augusta 2002 zrušilo a vec sa vrátila tomuto súdu na ďalšie konanie.

Dňa 18. marca 2004 bol okresnému súdu doručený spis.

Dňa 19. marca 2004 okresný súd doručoval účastníkom rozhodnutie najvyššieho súdu o dovolaní.

Dňa 19. apríla 2004 bol spis doručený Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

Dňa 21. apríla 2004 bol určený termín pojednávania na 9. jún 2004.

Dňa 21. apríla 2004 Krajský súd v Trenčíne vyžiadal opisy živnostenských listov účastníkov konania.

Dňa 6. mája 2004 boli Krajskému súdu v Trenčíne doručené výpisy zo živnostenského registra.

Dňa 9. júna 2004 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní). Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom doplnenia dokazovania.

Dňa 15. júla 2004 bolo Krajskému súdu v Trenčíne doručené cestou okresného súdu vyjadrenie žalobcu, ktoré bolo doručené okresnému súdu 9. júla 2004.

Dňa 11. augusta 2004 došiel Krajskému súdu v Trenčíne návrh právneho zástupcu žalobcu na doplnenie dôkazov.

Dňa 8. septembra 2004 Krajský súd v Trenčíne vytyčil termín pojednávania na 6. október 2004.

Na základe uvedeného ústavný súd zistil, že postupom okresného súdu a Krajského súdu v Trenčíne došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných prieťahov garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Prieťahy, ktoré ústavný súd pripočítal na ťarchu okresného súdu sú aj z dôvodu straty podania žalobcu. Zo spisu vyplýva, že v období od 8. októbra 2001 (dátum doručenia podania žalobcu okresnému súdu) do 17. decembra 2003 (rozhodnutie najvyššieho súdu o dovolaní), okresný súd nekonal 25 mesiacov. Keby nedošlo k strate podania žalobcu zo spisu, nemuselo dôjsť k dovolaciemu konaniu. Táto fáza konania by sa nemusela uskutočniť.

Ústavný súd skúmal aj postup v konaní Krajského súdu v Trenčíne, ktorý sťažovateľ namietal. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že vo veci konali dva krajské súdy (z dôvodu reorganizácie súdov). V období od 17. februára 1995 do 22. januára 1997 konal Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorého postup ústavný súd viazaný petitom návrhu neskúmal. V období od 30. novembra 2001 do 28. augusta 2002 a v období od 19. marca 2004 dosiaľ vo veci koná Krajský súd v Trenčíne. Aj postup tohto súdu je potrebné posúdiť v kontexte celého konania, ktoré trvá už 10 rokov a má znaky prieťahov, a tým aj porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Keďže k porušeniu označených práv došlo nekonaním okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 14 Cb 379/94 a Krajského súdu v Trenčíne vo veci vedenej pod sp. zn. 8 Cob 193/01, ústavný súd obom súdom prikázal konať bez zbytočných prieťahov, hoci

v súčasnosti vo veci koná Krajský súd v Trenčíne, ale nie je vylúčené, že vo veci bude konať aj súd prvého stupňa.

Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie spolu vo výške 1 000 000 Sk. Svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil tak, že nekonaním okresného súdu a Krajského súdu v Trenčíne je sťažovateľ v stave právnej neistoty, doteraz sa nevedel domôcť legálnou cestou svojich práv, jeho osobný a rodinný život bol vystavený psychickej traume a jeho postavenie ako podnikateľského subjektu značne utrpelo.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Ústavný súd vyhovel návrhu sťažovateľa a vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 14 Cb 379/94 a na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 8 Cob 193/01 a prikázal okresnému súdu a Krajskému súdu v Trenčíne, ktoré jeho práva porušili, aby vo veci konali bez zbytočných prietáhov. Dovíšením opatrení smerujúcich zo strany ústavného súdu k odstráneniu stavu právnej neistoty bolo i priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 20 000 Sk od okresného súdu a vo výške 15 000 Sk od Krajského súdu v Trenčíne. Ústavný súd vzal do úvahy predmet sporu, jeho zložitosť a dĺžku jeho trvania. Výšku zadosťučinenia stanovil ústavný súd najmä s ohľadom na zistené obdobie nečinnosti okresného súdu a Krajského súdu v Trenčíne a na vyššie uvedené kritériá riešenia zisteného porušenia základných práv, pričom vychádzal z predmetného spisu okresného súdu a spisu Krajského súdu v Trenčíne.

Vo zvyšnej časti ústavný súd sťažnosti nevyhovel.

Právny zástupca si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 16 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a napísanie sťažnosti), pričom za jeden úkon si uplatnil odmenu vo výške 4 533 Sk a režijný paušál vo výške 136 Sk, čo spolu predstavuje sumu 9 344 Sk.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnym zástupcom sťažovateľa vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konaní uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ bol sčasti vo veci úspešný, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom a Krajským súdom v Trenčíne.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 8 citovanej vyhlášky, ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je oceníteľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu.

Predmet konania – ochrana základných ľudských práv a slobôd – je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadost'účením, ktoré predstavuje náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2003 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 13 602 Sk.

Ústavný súd priznal odmenu za dva úkony právnej pomoci, a to prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady a napísanie sťažnosti. Podľa takto určených kritérií sú trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej pomoci po zaokrúhlení podľa § 25 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. vo výške 9 340 Sk (odmena za jeden úkon je 4 534 Sk plus režijný paušál 136 Sk za každý úkon), ktoré ústavný súd zaviazal uhradiť oboch účastníkov konania, a to okresný súd vo výške 6 000 Sk a Krajský súd v Trenčíne vo výške 3 340 Sk, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu sťažovateľa (bod 5 výroku nálezu).

Z uvedených dôvodov ústavný rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2004